

SEKCE PRO INSOLVENČNÍ PRÁVO

Dne 13.11.2019 zasedala Sekce pro insolvenční právo České advokátní komory (dále jen „Sekce“) ve složení členů dle přiložené prezenční listiny. V rámci jednání Sekce byly diskutovány následující body.

NOVÉ INSOLVENČNÍ FORMULÁŘE

Ing. Plaček, PhD. informoval o stavu zpracování nových insolvenčních formulářů Ministerstva spravedlnosti (dále jen „MSP“). Co se týká advokátů, informoval členy Sekce, že do konce roku 2019 by měl být k dispozici *návrh na povolení oddlužení*. Cílem tohoto návrhu je zjednodušit jeho sepsání a usnadnit přípravu na podání návrhu, za situace, kdy zřejmě nelze očekávat zvýšení odměny za sepsání návrhu. Daný formulář zjednodušuje práci advokáta, například tím, že je zde požadavek na uvedení pouze dvou pohledávek věřitelů apod. Východiska pro přípravu formuláře byla konzultována, jak s pracovní skupinou České advokátní komory, tak i s místopředsedy insolvenčních soudů a akreditovanými osobami. Co se týče dalších insolvenčních formulářů, které jsou závislé na příslušném prováděcím předpise, prováděcí předpis by měl být přijat do konce roku 2019 s tím, že finální podoba formulářů by byla k dispozici zřejmě do konce března 2020.

Informaci doplnili JUDr. Kubálek a Mgr. Zezulka z MSP v tom směru, že konkrétně *zpráva pro oddlužení* je už také připravena, ale čeká ještě rovněž na prováděcí předpis. Tato zpráva a další formuláře budou k dispozici ve finální verzi rovněž až v březnu 2020. Zpráva pro oddlužení je interaktivní formulář, který umožňuje reagovat na změny stavu (postoupení pohledávek) tak, aby se nemusely podávat dvě zprávy, což usnadní práci a průběh oddlužení insolvenčním správcům a soudům.

K dotazu Mgr. Veselého dr. Plaček a Mgr. Zezulka uvádějí, že provozovatelé obou systémů, podporujících činnost insolvenčních správců, mají formuláře k dispozici. Tito provozovatelé se podíleli na vytváření datové struktury a MSP s nimi pravidelně komunikuje. JUDr. Žižlavský k dané věci uvádí, že tuto skutečnost považuje za mimořádně důležitou s ohledem na to, že převážná většina insolvenčních správců pracuje v jednom z těchto dvou systémů.

K dotazu Mgr. Veselého týkajícího se návrhu na povolení oddlužení Mgr. Zezulka uvádí, že co se tohoto formuláře a jeho bodu VI. týče, pak zde předepsané kolonky obsahují pouze základní údaje, s tím, že volné pole slouží k popisu všech zdrojů příjmů, popisu přednostně uspokojených pohledávek apod., což není možno unifikovat. MSP počítá také s tím, že bude vytvořen formulář seznamu majetku, na který může tato rubrika navazovat. MSP konečně počítá i s tím, že nad rámec formuláře MSP zveřejní pokyny k vyplnění.

K dotazu Mgr. Vavříny týkajícího se zprávy pro oddlužení a distribučního schématu ještě Mgr. Zezulka konstatuje, že bylo zvoleno řešení v podobě jen jednoho distribučního schématu, které nezahrnuje podřízené pohledávky, tak, aby to bylo jednodušší pro soud, který schvaluje příslušné distribuční schéma. Co se týče podřízených pohledávek ty se objeví až ve zprávě

o plnění oddlužení. K dané věci vznesl dotaz ještě JUDr. Řeháček ke kterému se Mgr. Zezulka vyjádřil tak, že toto zmiňované řešení bylo konzultováno s místopředsedy insolvenčních soudů. Podobně to bude zřejmě aplikováno na podmíněné pohledávky s odkládací podmínkou, což znamená, že tyto by na rozdíl od případných podmíněných pohledávek s rozvazovací podmínkou nebyly zahrnovány do distribučního schématu.

Mgr. Zezulka ještě v závěru informoval členy Sekce o náhledu MSp na *formulář zprávy o plnění reorganizačního plánu*. Tento formulář vyžaduje zákon č. 186/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „zákon o insolvenční“). Oproti současnému konceptu, MSp navrhuje, velmi zjednodušit obsah formuláře a omezit na minimum povinně vyplňované rubriky s ohledem na to, že každá reorganizace je jiná. Potřebné údaje bude možno doplnit individualizovaným způsobem do volného pole formuláře, případně využít odkazu na přílohy. K jeho dotazu vůči členům Sekce, zda je toto z pohledu Sekce vhodné řešení se členové Sekce shodují na tom, že jde o pozitivní řešení oproti předchozímu konceptu.

VÝVOJ PRAXE PO NOVELE INSOLVENČNÍHO ZÁKONA

Dotaz č. 1

K dotazu režimu pohledávek dle § 170 písm. d) insolvenčního zákona zazněly, po proběhlé diskusi, názory, že tyto pohledávky nemají být zahrnuty do splátkového kalendáře a jejich uspokojování na bázi dobrovolnosti by hypoteticky bylo za trvání oddlužení možné pouze z nezabavitelné částky. I zde však může vyvstat problém, zda nejde o zvýhodnění věřitele, a to zejména pokud by se někteří z věřitelů, kteří se jinak neuspokojují, v insolvenčním řízení takovýmto způsobem vypláceli a jiní ne, a to i tehdy pokud by bylo plněno z nezabavitelné částky (viz například rozhodnutí NS ČR sp. Zn. 4 Tz 153/2003). Zazněl i opačný názor, že pokud by žádný z takových věřitelů stejně plnění nedostal, nejde o plnění k tíži ostatních věřitelů. To by pak nebylo možné ani to, aby dlužník na bázi naturální obligace, po skončení oddlužení a odpuštění zbytku dluhů v zájmu dobrých vztahů nějakou pohledávku uhradil (jedná se o názor JUDr. Řeháčka). K tomu ještě členové Sekce v rámci shodného názoru uvádějí, že pokud vznikne například pokuta za rychlou jízdu v průběhu oddlužení, tuto dlužník je povinen hradit, a to mimo rámec splátkového kalendáře, přičemž takovou pokutu lze exektovat. Neplnění těchto pohledávek by mohlo být i důvodem ke zrušení povoleného oddlužení. Konečně co se týče hrazení pohledávek dle § 170 písm. d) insolvenčního zákona po skončení oddlužení a odpuštění zbytku dluhů, je otázkou výkladu § 414 insolvenčního zákona, zda se na tuto pohledávku vztahuje osvobození od plnění (odchylná dikce „pohledávka se neuspokojuje“ v ustanovení § 170 písm. d) insolvenčního zákona a dikce § 414 odst. 2 „k pohledávkám se nepřihlíží“). Na toto není v sekci jednoznačný názor.

Dotaz č. 2

K dotazu režimu pohledávek exekutorů za více drobných pohledávek (například jízdy na černo) převažuje názor, že od doby, kdy existuje povinnost tyto exekuce spojovat je vhodné popírat, vyjma jedné takové pohledávky ostatní, z toho důvodu, že pohledávky nevznikly. Jsou tím míněny pohledávky na druhé a další odměny exekutora a paušální náhradu nákladů. To platí v případě, jsou-li pohledávky přihlášeny jako nevykonatelné. V případě, že jsou přihlášeny jako vykonatelné, zazněl názor, že je třeba být opatrnější s ohledem na omezené opěrné důvody v případě vykonatelných pohledávek.

Všechny výše uvedené názory jsou pouze orientační, zachycují výsledek diskuse členů Sekce a nelze jej považovat za závazný výklad právních předpisů ani za stanovisko České advokátní komory jako takové.

Dotaz č. 3

JUDr. Žižlavský informoval členy Sekce o případu advokátky, který byl postoupen k projednání v Sekci. Týká se to problematiky likvidace společnosti Harvardský průmyslový holding, a.s. – v likvidaci (dále jen „HPH“) a JUDr. Evelyny Lojdové. V rámci diskuse byl problém rozčleněn na dvě roviny:

- 1) Rovina toho, zda se dotýká svobodného výkonu advokacie postup Městského státního zastupitelství v Praze, které dovozuje pochybnosti o nestrannosti likvidátorů HPH z toho, že je zastupuje JUDr. Lojdová, která předtím zastupovala předsedu představenstva HPH, který měl být důvodně podezřelý ze spáchání trestného činu zpronevěry (nikdy nebyl za takový TČ odsouzen).

K tomu prozatím ze strany členů Sekce zazněly názory, že je třeba rozlišovat situace, kdy státní zástupce rozhoduje vrchnostensky a kdy pouze činí návrhy v řízení, ve kterém rozhoduje soud. Zaznělo též, že je však třeba vnímat postup státního zástupce též s ohledem na právo svobodné volby advokáta. Konkrétně je otázkou, zda vhodnost či nevhodnost zvoleného advokáta má hodnotit státní zástupce.

- 2) Druhá rovina problému se týká otázky, zda zde konflikt zájmů byl či nebyl. K tomu zaznělo zatím tolik ze strany členů Sekce, že „ve hře“ může být otázka, zda jsou uplatňovány pohledávky HPH též proti bývalému předsedovi představenstva HPH.

Bylo dohodnuto, že členům Sekce budou poskytnuty podkladové materiály, a to v režimu „důvěrné“. Předseda sekce navrhuje poděkovat JUDr. Lojdové za poskytnuté informace. Pokud bude některý z členů Sekce jiného názoru, anebo bude chtít stanovisko doplnit, jakýmkoliv způsobem či argumentem, je třeba tak učinit do 3. 12. 2019, a to emailem k rukám předsedy Sekce.

Problematika zahrnuje širší otázku svobodné volby advokáta, například při zastupování insolvenčního správce anebo zastupování dlužníka před a po rozhodnutí o úpadku. Pokud bude mít kdokoliv z členů Sekce podnět k řešení dalších situací v této oblasti, sdělí je ve výše uvedeném termínu rovněž k rukám předsedy Sekce.

Dotaz č. 4

Co se týče žádosti o výkladové stanovisko JUDr. Veroniky Vlkové ze dne 11.11.2019 týkající se návrhu povolení oddlužení akreditovanými osobami, tato bude postoupena členům Sekce a projednána na dalším jednání Sekce.

PROBLEMATIKA ZASTUPOVÁNÍ VÍCE VĚŘITELŮ ADVOKÁTEM V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ

Mgr. Sprinz zpracoval orientační podkladový materiál, který tvoří přílohu a nedílnou součást tohoto zápisu. Uvedl k tomu, že nejde o „černobílou záležitost“. Podle něj je třeba pečlivě rozlišovat konkrétní situaci z pohledu možného rozporu zájmů více klientů téhož advokáta ve smyslu § 19 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, konkrétně ustanovení odst. 1 písm. a) a c). Podle něj existují určité opěrné body pro hodnocení konkrétní situace, mezi které patří otázka, zda více věřitelů sleduje tentýž ekonomický zájem či nikoliv. Význam může mít i fakt, zda jde například o členy koncernu, případně v reorganizaci, zda jde o členy téže skupiny. Jiné to může být v případě oddlužení, kde půjde v principu jen o řádné přihlášky pohledávky více věřitelů, jiné v reorganizaci, kde bude mít každý z věřitelů odlišné zájmy v průběhu celého reorganizačního procesu. V případě věřitelů se stejným ekonomickým zájmem může hrát roli sdílení nákladů více věřitelů na jednoho advokáta, případně to může řešit situaci, kdy ve složitějších případech není k dispozici větší počet advokátů s potřebnou specializací. Významný je též informovaný souhlas klientů.

Tato otázka může být řešena podrobněji na některém z dalších jednání Sekce, poté co se členové Sekce seznámí s podkladovým materiálem, pokud o to některý z členů Sekce požádá.

JUDr. Brož k tomu upozorňuje na riziko postupu soudu dle § 21 odst. 4 zákona č. 99/1963, občanský soudní řád, kdy by mohlo dojít k újmě na straně jednoho z klientů rozhodnutím soudu dle tohoto ustanovení, což může mít dle jeho názoru účinky i na dříve učiněné úkony v řízení.

V Praze dne 13.11.2019

Ověřil a schválil:

JUDr. Michal Žižlavský, předseda Sekce pro insolvenční právo

Sepsala:

Mgr. Kamila Šrolerová, Odbor vnější a vnitřní legislativy

Přílohy

- 1) Žádost o stanovisko JUDr. Evelyny Lojdové – Harvardský průmyslový holding, a.s. – v likvidaci
- 2) Žádost o výkladové stanovisko JUDr. Veroniky Vlkové – návrh povolení oddlužení akreditovanými osobami
- 3) Problematika zastupování více věřitelů advokátem v insolvenčním řízení – autor Mgr. Sprinz